

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe 1 an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{6}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{6}$ an
4 frcs. 50 cm.Fiecare apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

InsertiuniUn șir garmond:
o dată 14 fil., a doua oră
12 fil., a treia oră 10 fil.Tot ce privesc fiecă,
să se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii«in
Blaș.

Fie bisericescă-politică.

Anul XII.

Blaș 6 Decembre 1902.

Numărul 49.

„GOTT ERHALTE“.

De vre-o câte-va zile apröpe, töte ziarele scriu de-o eventuală crisă ministerială.

Să vorbesce, că saü se va duce întreg ministerul Széll, saü numai ministrul de honvezl br. Fejérváry.

Nascere la atari faine a dat atitudinea ministrului de honvezl, și declarațiunile făcute de acesta în afacerea de imunitate a deputatului Nessi, în cauza demonstrațiilor din Cluș, în contra imnului „Gott erhalte“.

Cu ocasiunea sfințirei monumentului, ridicat regelui Matia în Cluș — deputatul Nessi s'a pus în fruntea plebei, îndemnându-o să demonstreze în contra imnului „Gott erhalte“ și să facă scandale.

Chestiunea acésta a avut continuarea în parlament, și deputații din opoziție, în frunte cu Kossuthistii, toți au sprijinit pe Nessi, atacând dinastia domnitöre și insultând armata.

Ministrul de honvezl Fejérváry, la sfirșitul desbaterilor în acésta chestiune, a ținut de cuviința să se rostéscă, luând în apărare dinastia și imnul „Gott erhalte“ în potriua atacurilor opoziției.

Declarațiunile făcute de ministrul Fejérváry, nu i-au convenit opoziției, care „nu țintesce de cât a propaga ura în contra armatei, nu cruță nici dinastie, nici armată, nici nimic“ și cu deosebire s'a supérat, că ministrul a pus preț așa de mare pe regulamentele militare sancționate de împérat și rege, și s'a luat în apărare imnul „Gott erhalte“.

Până și președ. camerei Apponyi, în o declarație, a desavuat pe Fejérváry, ér Széll a încercat să interpreteze în

alt sens vorbirea lui Fejérváry, ca să impace pe kossuthistii.

Din cause, că Fejérváry a fost desarmat de Apponyi și széll, să conchide la o eventuală crisă de cabinet.

Acesta e statul chestiunei.

Pe noi puțin ne pöte interesa o eventuală crisă de cabinet, ori chiar și o eventuală crisă de partid. Pentru noi e indiferent ce persoane vor forma noul minister, ori care partidă ar ajunge la putere, pe o formă de dușmănoșe și șoviniste fiind töte, de câte ori e vorbă despre noi.

Dar chestiunea acésta are motive politice momentuoșe.

Parlamentul din Budapesta o săptămână ori mai bine, a discutat afacerea Nessi. Și până când adevératele chestiuni de interes public, economic și social, au ramas baltă, parlamentul în loc să se fi gândit la desbaterea acestora, spre binele țării și a cetățenilor, a discutat zile întregi, că Nessi faptă patriotică saü nepatriotică a făcut, când a demonstrat în contra imnului.

A vedea parlamentul ungar ocupându-se cu chestiuni fără interes public, nu ne surprinde. Zilnic avem ocașiunea de a ne convinge despre așa ceva.

În șirul desbaterilor din chestiune inșe în repetite rânduri a fost atacată, dinastia domnitöre, și când un ministru a ținut de datorința a o apéra, au pășit președintele camerei și ministrul președinte de l'au desavuat.

Îată dară dinasticismul, iubirea și alipirea magiarilor față de casa domnitöre și față de tron?

Dedați eram a vedea imnul poporal, imnul așa zicând familiar al dinastiei domnitöre atacat în viața privată, de unii și de alții. Acum Nessi fiind oficer în rezervă, a demonstrat în contra imnului familiar al domnitorului, capul armatei, ér când a fost să fie luat la

răspundere? alătura cu el a demonstrat apröpe parlamentul întreg.

Cu câte-va zile mai înainte, cu ocașiunea desbaterii listei civile, Kossuthistii, éráși și-au aretat iubirea și dragostea? ce o nutresc față de tron și dinastie.

În șovinismul lor nu fac alta decât atacă Austria, deși Austriei au să-și mulțăméscă puterea de azi, — atacă naționalitățile, deși acestea formează elementul sănătos din cetățenii patriei și majoritatea locuitorilor, și atacă dinastia domnitöre, deși acestei dinastii au ei de ai mulțumi totul.

Ce clar au ieșit la iveală aceste sentimente ale lor și cu ocașiunea afacerii Nessi. Pe noi nu ne interesează eventuale incurcături și crise de cabinet, ce ar putea urma, din acésta, noi am ținut să scótem în relief numai acésta parte a chestiunei.

Magarii se îndatinéză a acusa naționalitățile cu tendințe de iridentism și că nu-și iubesc patria și nu sînt patrioți.

Ce înțeleg inșe ei sub patriotism? Dacă cumva înțeleg numai oprimarea cetățenilor de altă naționalitate, sdrobirea a tot ce nu e magiar, și până și neîncredere față de dinastie, avénd de credeu al patriotismului lor șovinismul, atunci da. naționalitățile nu au sentimentul acesta patriotic.

Pentru că se știe, că naționalitățile din Ungaria și în special poporul românesc, nu au ținut numai cu dragoste la pamintul patriei, udat în repetite rânduri de sângele stramoșilor, fără au escelat tot deuna în alipirea și fidelitatea față de dinastie și tron.

Cumpérați! — „Calendarul Unirei“ — Cumpérați!

pe anul 1903.

Costă numai 50 fil. + 10 fil. porto postal.

Nouăle fantasări a d-lui Szabó Jenő. — Dl membru al casei magnaților, pe care nu-l apucă somnul, până nu ajunge liturgie magiară în biserică gr. catolică, se vede, că nu l-au fost destul cu eșecurile, de cari a avut parte până acum și se avîntă la ceva mai mare. Începe a visa acum de episcop magiar la Orade. Pofta asta d-nul Szabó și-o atîță cu aceea, că în diecesa Orădii sînt 44 parochii magiare. (cari anume?) și fiind că acestea formeză mai mult ca o pătrime din întreaga diecesă și fiind că diecesa nu are (așa crede dl magnat) caracter național românesc, ci numai greco-catolic și în urmă, din motivul, că până acuma toți Episcopii de la Orade au fost Români, — crede de sosit timpul, să urmeze unul de naționalitate magiară.

N'are gust rău dl Szabó, numai căt nu găsește omeni, cari să-i creadă pe cuvînt și să deie prea mare importanță fantasărilor d-sale.

Noi, cari am avut parte să constatăm în mai multe rinduri, căt de hazardate sînt afirmările d-lui magnat, nu ne prea îngrijorăm nici acum, când cetim acestea dorințe, cari sperăm să rămână numai ceea ce merită, adică dorințe pîl. Episcopul de la Orade, ne place nouă a crede, nu va fi numit cu binecuvîntarea d-lui Szabó, și pôte cu „binevoitoral“ D-Sale concurs. Se vor fi aflând ei alți factori, mai chemați, cari să se ocupe de acest lucru.

Revistă bisericească.

Roma. Se anunță mórtea cardinalului Aloisiu Mazella, președintele datariei. Repausatul a fost multă vreme nunciu în München, incredințat de Papa Leo, să începă tractările de împăcare

cu Germania, pe timpul Kultur-Kampfului. De la München a trecut la Lisabona, când a fost creat cardinal. În scurtă vreme s'a reîntors la Roma și i-s'a incredințat conducerea datariei. Mazella e al 144-lea cardinal mort sub pontificatul gloriosului Leo XIII.

Revistă politică.

România. Primarul Londrei, din întimplare jidan, a dat în numele orașului un banchet, la care a invitat întreg corpul diplomatuc, afară de ministrul român. Afacerea a făcut senzație, cu atît mai mult, cu cît primarul a declarat, că omisiunea acésta s'a făcut intenționat, spre a desaproba guvernul român pentru ținuta sa contra ovreilor. Faptul a făcut resens în România și în tóte părțile unde se gîndesce bine. Marele ziar guvernamental „Standard“, blamează în ton aspru necuviința primarului, imputându-i, că s'a amestecat în afacerile, ce nu-i aparțin. „Standard“ regretă incidentul, și dl Marcus Samuel va pricepe în sfîrsit prostia ce-a făcut.

La 28 Novembre n. regele Carol a deschis corpurile legiuitoare. În mesajul de tron amintesce cu multă bucurie de împlinirea unui pătrar de veac de la proclamarea independenței și în legătură cu visita făcută prințului Bulgariei și împreună cu el, de visitarea câmpului de luptă de la Plevna. Mesajul constată bunele raporturi, în cari se află România cu tóte statele și frumoșele progrese financiare, cheltuelile bugetare ne mai ridicându-se peste cifra hotărîtă de 218¹/₂ milioane lei. Regele pomenesce apoi de însuflețirea produsă

în armată de sêrbătorile iubilare, așa, căt pôte constată, că urmându-și actuala dezvoltare și progres firesc, armata va ajunge nu numai o apărătoare a statului, ci și o puternică instituțiune de cultură pentru popor.

O remaniere s'a făcut în guvern: P. S. Aurelian s'a retras de la portofoliul agriculturii, care a fost luat interimal de dl Sturdza. De asemenea se vestesce retragerea d-lui Pallade de la interne. Aurelian a fost ales în unanimitate președinte al senatului.

Ca ceva fôrte sensational se anunță o viitoare întîlnire între regele Carol și împératul Wilhelm. O rēcělă ôre care destul de pronunțată era între acești doi domnitori, se vede inse, că acum a încetat. Întrevederea va avé loc la Abazzia.

Macedonia. Turburările din peninsula balcanică nu mai au sfîrșit. Se anunță, că o bandă de 400 Bulgari, au năvălit în Macedonia, prădând și jăfuind. În același timp se vestesce din Petersburg, că o futrégă escadră rusescă va merge pe apele rusesci la cós-tele Macedoniei. Guvernul bulgar în fața acestora, stă neputincios, cu tóte provocările puterilor. O scire din Petersburg vestesce, că guvernul rus și austro-ungar au cădut de acord în stabilirea reformelor de prima necesita, ce trebuie introduse în Macedonia. Ele vor lucra din rêsputeri, ca Pórta să primescă propunerile și să le și eșecute, chiar în interesul său propriu și a păcii în peninsula balcanică.

FEUILLETON.

MÓRA.

— povestire originală. —

(Fine.)

— Să vedem, — grăi din nou jidanul cu un suris încredut pe buzele lui gróse de arap. — Scii dta casa din capul satului ce o cumpérai în vara anului acestuia?

— Scii.

— Acésta și-o dați dtaie în schimb pentru lemnele acestea mănecate de cari. Voesci săi ba? . . . Eia aici e mîna mea Gerasim își retrase înspăimîntat mîna. Îi venia să fugă din înaintea jidanului cu oferiul lui seducător. Se temea să nu slăbescă, să nu devină necredincios cătră móră. În care își petrecuseră viața tatăl și moșul său și care îl hrănise și pe el. Căci casa și grădina oferită era un preț cel puțin îndoit pentru ea.

— Nu voesci? — continuă jidanul. — Ecă-ți mai dați și un adans de o sută de fl.

— Domnule . . . eă . . . nu pot . . .

— Îți dați trei sute.

În internul lui Gerasim decurgea o luptă desperată. Vedé că nu lucra întelepțesce și totuși nu avé curaj să se despărțescă de móră sa.

— Îți dați patru sute.

Jidanul își băgase mîna în busunar și scóse patru bancnote de câte o sută de floreni. Cu Gerasim se învîrtia pămîntul.

— Vrei săi ba? Mai mult nu dați.

— Domnule! lasă-mé să mé sfătuesc cu femeia. — zise Gerasim, plecându-și capul învins.

În fundul inimii sale avea încă speranță, că femeia lui și mai cu samă, că fiitorul său ginere vor fi mai tari de cît el. Ce vieță fericită își visase el în móră renoită? . . . Și acum jidanul acesta voesce să-l despóie de ea!

— Cinci minute mai aștept încă, ca să te poți întélege cu femeia, — sună rece din nou versul cumpératorului.

Gerasim porni ca beat spre casă.

Femeia, Florica și mirele ei se aruncară pe norocul neașteptat ca vulturii pe pradă. Nu trecură încă celea cinci minute, și argumentele și contrazicerile desperate ale lui Gerasim erau mai sfășiate ca puilul ce ajunge în ghiarele ucigașe ale uliului.

Când jidanul numéra banii în mînile tremurătoare ale morarului bérân, acestuia îi veni în minte fapta mișelă-că a Iudei și ochii i-se umplură de lacrimi. I-se părea, că împrejurul său plutesce o negură tristă, ce apăsa sugrumător pe sufletul său mîhnit; să simția ca și când ar avé de îngropat un mort scump și iubit, pe care l'a omorît lăcomia lui nesătulă de bani.

Tinerii ușor se dedau cu împrejurările schimbate. Florica și bérbatul ei se simțiau fericiți în casa frumoasă, căpătată pe móră ruinată de jumătate. Pe banii primiți își aduseră în ordine mica lor economie. Acum se puteau numéra și ei între ómenii cu prindere mai bună.

Dar bérânul Gerasim nu mai ducea zile bune. Vedea fericirea ficel sale și totuși nu se puté înveseli. Se simția ca și când sar fi mutat în o lume străină pentru dînsul, plină de monotonie întristătoare.

Ginerele și fata sa în zădar se încercau a-l afla cauza întristării continue. Nimica nu-l înveselia, căci nime nu-l puté reda șgomotul plăcut al undelor ce se isbiau spumegând de pârții moriscel. Îi lipsia scărțăirea rôtelor bérâne, poveștile măcinătorilor, uritul adormitor al petrilor de móră. În tótă diminéța își lua bîta și pornea de acasă, să nu se întórcă până în spre amiază.

Îi trăgea dorul moriscel, ca și cum atrage lumina lunii pe somnambull.

Se posta apoi neobservat de nime la o cotitură de drum și de acolo înghița cu privirea-i însétată locașul părăsit. Îi desmerda; oftările lui dureroșe erau rugăciuni de fertare.

Într'o diminéță observă cu frică, că se apropie de móră o grupă de ómeni înarmați cu securi și alte unelte.

Fața lui deveni albă ca pârtelele. Inima i se strinse de durere, vol să protesteze, să strige din tótă puterea. . . .

Căci ómenii sosiți începură între riseto și glume grosolane a dérîma móră. . . .

O, ce durere! Ce suferință!

— Liftă păgână! — urlă de odată Gerasim înfuriat de neputința sa. — M'ai îngelat, și-am vindut móră, dar între noi n'a fost nici o vorbă, că vei derima-o.

Își plecă apoi capul trist spre pept și lăsă curs liber lacrimilor; cari ardeau fața sa sbărțită. . . .

Tit Chitul.

Corespondințe.

SCRIRI DIN CLUȘ.

(Pentru noua biserică.) Este cunoscut, că institutul „Economul” a votat pentru nouă edificând biserică română din Cluș suma de 6115 cor. 54 fil. și a hotărât să alimente acest fond în fie care an cu 2 din procentele cotei pentru scopuri filantropice. În urma acestui ofert, Consistorul din Blaș a adresat institutului următoarea scriptă:

Onorabilei Direcțiuni a Institutului de credit și economii „Economul”

Cluș.

În urma prețuitei scripte a Onorabilei Direcțiuni din 4 Septembrie 1902 cu care ni se face ofertul marinos de 6115 cor. 54 fil. pentru edificarea unei biserici nouă gr. cat. române în Cluș, din partea Onorabilei Direcțiuni a institutului de credit și economii „Economul”, cu aprobarea adunării generale din anul 1902 a acelui institut, ne dechiarăm, că primim cu cea mai ferbinte mulțumită acest ofert prețios pentru scopul amintit, și ne învoim, ca donațiunea de 6115 cor. 54 fil. să se administreze din partea Onorabilei Direcțiuni a institutului de credit și economii „Economul” sub titlul „fondul pentru zidirea unei biserice nouă gr. cat. române în Cluș”, fructificându-se cu 4 % și alimentându-se cu 2 % în fie care an din procentele cotei statutare, pentru scopuri filantropice.

Binevoiescă Onorabila Direcțiune a lua spre știință această declarațiune a noastră și amăsurați promisiunii sale, a ne aduce la cunoștință cu finea fie cărui an starea acestui fond; până când vom judeca, cum

că lipsele bisericii noastre din Cluș cer ridicarea acestei averi, spre a o întrebuința spre edificarea unei biserice gr. cat. nouă în Cluș.

Dorind institutului de credit și economii „Economul” binecuvîntarea lui Dumnezeu și spre a putea face și alte fapte filantropice, rămânem

Blaș din ședința consistorială ținută în 21 Octombrie 1902.

Acăsta scriptă a stîrnit în toate cercurile interesate pentru edificarea biserice, o generală mulțumire și va întări credem avîntul, pentru de a ridica cu o zi mai înainte noul locaș al Sionului românesc în Cluș.

(Reconstituirea direcțiunii băncii „Economul.”) Retrăgîndu-se cunoscutul veteran al vieții noastre publice Dl. Dr. Aurel Isac, din direcțiunea institutului „Economul”, prin o scrisoare adresată din Viena, la sfatul celebrităților medicale consultate, direcțiunea în ședința sa plenară din 28 Novembre 1902 cu adîncă durere a luat act de grava stare sanitară a Dlui Dr. A. Isac, comprobată și prin experți și în urma acesteia, cu profund regret s'a vădit necesitatea de a lua la cunoștință retragerea totală din direcțiunea institutului a Dlui Dr. A. Isac, motivată exclusiv prin considerațiuni sanitare de cea mai serioasă natură și în urma acesteia a primit cu adevărată părere de rău abdicarea sa din calitate de președinte și membru al direcțiunii, și și-a exprimat grațitudinea sa nestîrșă pentru toate serviciile făcute institutului „Economul”, care azi în urma lucrărilor solide din trecut stă în prîjma unei epoci de înaltă înflorire.

Tot odată direcțiunea în semn de recunoștință pentru mînoasă activitate a fostului său președinte, a hotărît ca tabloul său să se pună în sala de ședințe.

Despre toate acestea fostul Domn președinte a institutului, a fost înștiințat prin o adresă și extrasul procesului verbal al ședinței.

În urma schimbării arătate s'a ales în aceeași ședință și în unanimitate de președinte al institutului Dl. Artemiș Sarkadi, canonic din Oradea-mare, ér de vice președinte Dl. Dr. Elie Dăianu, protopop în Cluș. Ca membru în direcțiune în vederea domicilierei sale în Cluș Dl. Victor Ilyés, marele proprietar din Recea-Cristur.

(Masa studenților academici din Cluș.) Acăsta instituțiune tot mai mult primesce sprijinul meritat al filantropilor români.

După contribuiri mai mici, s'a distins cu contribuiri mai mari, după Dnul Dr. Alexandru Mocsonyi, încă Domniul Dr. Zosim Chirtop avocat în Cămpeni, cu cor. 200 — și Emanuil Ungurean avocat în Timișoara cu 100 corone, dovedind, că sînt adevărații amici ai tinerimei.

În urma acestor generose ajutoare s'a mai putut crea pentru restul anului 3 locuri la masa studenților, care astăzi în total ocrotesc 15 studenți universitari. Locurile din urmă s'a conferit următorilor petenți: Silviu Brânzeu, Camil Negrea și Vasile Greavu.

La acest progres se mai adaug vestile îmbucurătoare trimise din mai multe părți, după cari direcțiunile unor puternice institute financiare românești sînt hotărîte, de a propune adunărilor generale, dotarea mesei studenților academici din Cluș.

Să le ajute Dumnezeu!

Corespondentul.

COPILA.

În sala cea mare de joc și recreație a internatului de educație a fetelor era o juvenilă veselie. Elevele sînt imprasciate în grupuri, unele jucându-se, altele făcînd lectură și altele conversînd. O profesoră, educătorea lor, se mișcă printre ele, aici răspundînd la o întrebare, colo făcînd o observare binevoitoare, aici glumind, colo măsurînd cu o față serioasă, dar cu voie blîndă, vre-o mică obraznicie, ce își permise vre-o una dintre ele față de cealaltă.

Dintr'odată se făcu tăcere. Directoarea, o femeie mai în vîrstă intrase în sală. Părul ei e cărunt, dar în fața-i simpatice strălucesc doi ochi plini de spirit și dragoste, a căror privire delicată învîlue toate grupele elevelor sale.

— Mama! Acesta e numele cu care o agrălesc toți ai casei. Mama unei familii cam mărișore! Ea aduce de mîna o copilă, o ființă plîpîndă subțirică, cu obrazii supți și paliți: povestea mută a unei suferințe îndelungate. Genele ei lungi sînt aplecate, privirea și-a țintit-o la pămînt. Abia o privire timidă și scurtă a eutezat să arunce asupra mulțimii de fetițe, ce se uita curioasă la ea.

— Bună ziua iubită colegă! salută directoarea pe profesoră. Aici îți aduc o nouă elevă. Te rog dispune, ca să se aducă îndată o uniformă și să o îmbrace.

— Privește copila mea, acăsta e profesora ta și aceste sînt camaradele tale. Veți tu cât sînt ele de vesele. Întinde mîna profesorei tale!

Copila nu se mișcă.

— Cum, iubita mea, tu nu voiesci să-mi dai mîna?!

Abia se putu hotări mititica să-și întindă dreapta cea subțire și tremurînd să o pună în mîna tinerei profesore.

— Cum te cheamă draguță.

— Paula.

Cuvîntul îi leși mîleși innecat peste buze.

— Uită-te frumos la mine draguță. Nu trebuie se-ți fie frică. Veți tu celelalte cât sînt de mulțumite, mai tirziu să vor juca și cu tine. Se veți numai cât e de bine aici. Și acum vei îmbrăca și tu o haină ca a lor.

Mititica se presinta îndată în noua sa îmbrăcăminte.

Pe cînd unele dintre elevele mai cuminte și mai serioase se apropiară de Paula arătîndu-i cărți cu chipuri și inițindu-o în regulile internatului, directoarea se apropiie de profesoră și îi zise;

— Tracteză pe mititica cu deosebită iubire. E un copil nenorocit, la care s'a păcătuit destul. De ar afla aici, aceea ce i-a lipsit: îngrijirea iubirii. Mamă-sa e o femeie ușuratică, o cocheta, mărițându-se a două ora și copilă fiind mititică, fusese un spin în ochii vitregului, lăsată în voia întîm plării. A fost aruncată la străini fără inimă. Vieta ei e un lanț de suferințe. Rugăciunile ei de sara și dimineața au fost blăsteme și bătăi pînea de toate zilele. Din îndurarea vecinilor miloși și obligamentul școlii e acum aici. Cred că nu e de lipsă a mai insista cu vorba spre a-ți-o pune la inimă.

Ochiul profesorei se lipi cu compăsimire de Paula, care stătea așa de spăriosă în mijlocul veselelor colege. Sara o conduse însa-și la pat.

— Aici e patul tău Paulo. Dormi bine, mititico!

Paula îi aruncă o privire lungă și nimită, ca și cînd n'ar pricepe sensul vorbelor ei.

Copilele internatului se jucau afară în liber. Paula ședea singură pe o bancă și privea visătoare în jur de sine. Celelalte erau de mult obosite de joc și Paula stătea neclintită tot la locul ei.

— Ce stai tu așa singură Paulă? Tu n'ai voie de joc?

Paula tresări spăriată, ca și prinsă cu o faptă rea și se sculă tremurînd înaintea profesorei, plecîndu-și éra-și privirea în pămînt.

— Dar ce-ai tu copilă? De ce te temi așa?

Și îi netezi cu blîndețe părul.

— Nu-ți place la noi? Tot vrei să mergi érași acasă!

Un tremur cuprinse corpul cel fraged la aceste vorbe și ochii cel mari și-i ridică spre profesoră zicînd:

— Nu vreau să merg acasă! Voi face orî mi se va porunci. Numai acasă nu mai merg!

Profesoara se înduioșă adînc. Ce se va fi întimplat cu copila acăsta, în cît sfînta iubire de casa părintească s'a prefăcut în spaimă și gróză? Unde sînt fulgerile tale Dumnezeule? Nu veți ce s'a făcut cu chipul chipului tău?

Trecură săptămîni, Paule e tot aceeași. Privirea profesorei o urmăria cu îngrijire tot mereu; dar și ea se temea să se

IUBILEU PREOTESC.

Tractul Cluj, 29 Nov. 1902.

La sinodul de toamnă a tractului Cluj, ținut în 18 Novembre c. n. Mult On. Ștefan Roșian, capelanul Clujului, ca tot de una, cuprins de cea mai adâncă iubire fraterească față de preoții din tract, între altele a propus, ca Venerabilului Părinte, On. Ioan Hornea, preot în Stana, care în 27 Novembre a. c. a împlinit 50 de ani a preoției sale (afiu de lipsă aici a nota, că în șematismul iubilar e greșit anul chirotoniei sale fiind anul 1853, pe când după mărturisirea DSale a fost chirotonit în ziua sfântului apostol Filip 1852) să i-se exprime protocolar felicitările tractului.

Propunerea s'a primit și prea Onoratul Dr. Elie Dăianu, șeful tractului a luat asupra sa sarcina, de a-l felicita și în ziua iubileului semicentenar acasă, în mijlocul fiilor săi sufletești, dimpreună cu 4 preoți din tract, pe cari îi va chema dinsul la această sărbătoare.

A sosit ziua iubilară și invitat fiind din partea venerabilului iubilante, am grăbit a lua parte la această sărbătoare mărtașă, ca dimpreună cu Mult On. Ștefan Roșian, reprezentantele protopopului și On. Ioan Mihalea adm. par. al Aghireșului, în sfânta liturgie pontificată de venerabilul iubilant, să aducem mulțumită prea bunului Dumnezeu, pentru acel dar neprețuit de care l'a învrednicit pe acest servitor al Său. Și această sfântă liturgie a fost atât de înălțătoare, cuvintele rostite de delegatul protop. către iubilante și poporul credincios adunat în număr complet, atât de pline de iubire curată, în cât au plâns de bucurie și mic și mare, bărbați, mieri.

După sfânta liturgie s'a ținut în școala într'adever săracă, adunare parochială. în

care credincioșii parochiei, la propunerea Mult On. Ștefan Roșian, întru amintirea acestei zile solemne, a hotărât înființarea unei reuniuni de femei, cu scopul de a înfrumuseța biserica și prin toate mijlocele posibile, a propaga religiozitate și moralitatea în popor; și deși parochienii săraci, lipiți pământului, deși dintre ei majoritatea covârșitoare e silită, în cea mai mare parte a anului, a-și câștiga pâinea de toate zilele ca zileri, ne având „nici casă, nici masă.“ ca tacsă de membrii ai acestei reuniuni, au subscris pentru anul curent 79 cor. 40 fil., sumă foarte mare, dacă luăm în considerare, că în întreaga parochie abia sînt 160 suflete gr. cat.

Faptul acesta demn de totă lauda, dovedește în destul, că cine e venerabilul Ioan Hornea, înaintea parochienilor săi.

Înse nu numai ca păstor sufleteș e mare acest moșneag iubit, e mare și ca român, mai mare ca mulți alți.

Mărturiile îmi sînt acei doisprezece învățăceli, pe cari i-a chemat de lângă vite, de lângă oi, porci etc. i-a strins de pe ulițe și parte ca servitorii, parte ca învățăceli, conducându-i cu spiritul iubirei și a blândetelor în elementele științei, i-a scos din întuneric la lumină, er după aceea, ca și Dl nostru Isus Christos odinioară, i-a trimis la propovăduire. Dacă ar cei vorbi păreții vechii case parochiale din Stana, ar vorbi despre aceea, cum și-a câștigat învățătura elementară de la venerabilul părinte Ioan Herți, docent. pens. în Marin, Vasile Lăpuste, fost preot gr.-or. în Banabie, Gavril Ghiran, fost adj. de notar în Nădișul rom., Ștefan Galos, doc. pens. în Nădășelul-ung. Teodor Lăpușan, docente în Totelec. Nicolaș Pantea, doc. pens. în Stana, Ioan Oiaș, com. finanț. în Tasnád, Ioan Galos, respic. finanț. în Almașul-mare, George Galos, docente în

Tic, Ioan Matei, fost docente în Petridul-mare. George Mareș, cantor în Stana și Ioan Man, preot gr. cat. în Petridul-mare. — Înse păreții nu vorbesc și din inima Românului a perit recunoștința.

Și ore ce a fost resplata acestui neobosit apostol?

Pentru purtarea s'a exemplară ca preot, s'a răsplătit cu aceea, că deși nici adoniat nu a fost nici odată din partea superiorilor săi, totuși a fost silit să-și serbeze iubileul semicentenar, ca adm. parochial. Ore nu ar fi fost cu drept, ca acest venerabil bătrân, să se potă bucura cu această ocaziune solemnă și de stima și recunoștința părintească a superiorilor săi, promovându-l ca resplăta a atâtor suferințe, și neajunsuri, cu cari s'a luptat în decursul alor 50 ani a preoției, în cea mai rea parochie, în Stana, între împrejurările cele mai deplorabile. Dar cel puțin la gradul de paroch, cu toate acestea acum, o parte din averea sa câștigată prin o muncă neobosită și diligență extraordinară, vrea să o doneze miresei sale, bisericeii din loc. — . . . Er pentru că a dat poporului românesc atâta luminători, pentru că a dat inteligență atâtor „acum“ domni, a avut resplăta, că la o zi însemnată ca aceasta, afară de prea Onoratul Dn protopop, nime nu l'a învrednicit de un cuvînt de felicitare. Nu e mirare, căci caracteristica românului e, că reul îl ține în minte, er binele îl uită curînd.

Înse servescă de mângăiere venerabilului moș, ca Domnul a slugit și Domnul l'a răsplătit cu darul cel mai prețios, cu conștiință curată și vîrstă înaintată și Domnul Cel prea drept va sci și în venitor răsplăti binele cu bine.

La mulți ani! venerabile Părinte, ca mult timp, să ne poți servi de exemplu nouă, celor ce te iubim!

edam.

atingă în procesul de dezvoltare, ce atât de încet se făcea în inima și ființa copilului.

Profesora intră și ea în jocul „de a cotea“ a fetitelor. Paula privia din depărtare. Să jucasă aruncînd cotea „cuc“. Mare bucurie și triumf pe aceea care o prindea și o arunca apoi ea cotea cuc. Paula încă se apropie pas de pas de joc. O copilă aruncă cotea cu atîta stîngăcio, încât lovi pe profesora tocmai în față. Paula se repeși spre nedibăcia elevă și cu ochi schimbători îi zise:

— Tu uricioasă, nu ți-i rușine. . . ?

— Dar Paulo, ea n'a voit sîrmana!

— Înse te-a durut, șopti mititica cu durere.

— Nu așa tare dragă. Dar acum mai departe. Paulo, tu încă te joci cu noi! Și când profesora o lovi din dragoste cu cotea pe spate, ochii i-se aprinseră și se iscă un rîs dulce și nevinovat.

Paula a ajuns la pat. Lipsa și miseria au sleit puterile fragedului corp. Ce s'a greșit în anul de-a rîndul nu putea repara acum nici cea mai binefacătoare îngrijire. Paula nu simțea dureri. Flacăra să stingea pe încetul. Ceasuri întregi privia nemișcată în sîrse, dar când o cerceta profesora ochii îi străluciau de fericire și întregă față i-se însenina.

Lumina a încetat de a mai arde, numai o flăcăra pălpitîndă a mai rămas. Lîngă patul ei sta profesora, care i-a împlinit tocmai dorința: Ah, aș dori să mai văd odată sîrsele! Profesora o ridică încet, rîzimîndu-o de perini. Privirea ei lungă

se adînci în razele blînde a sîrselei de toamnă. De odată cuprinsă cu amîndouă mâinile capul profesorei.

— Cît de mult te-am iubit! Ai fost atât de bună. Tot le voi povesti eu bunului Dumnezeu despre D-Ta. Și lipi pe obrazul ei o sărutare ca și-o sărutare de inger. Capul atirna ușor, mâinile îi cădură — lumina se stinse.

Sufletul a sbrutat în patria ingerilor, acolo unde luminează vecinic sîrsele cel mare și cald: iubirea.

Profesora acoperi cu un cearșaf micul cadavru, apoi se apropie de fereastă. Sîrsele a scăpătat spre apus. Afară era sgomot: mersul și venitul multimii din oraș mare. Atîta alergătură! Atîta viață și dorințe! Atîtea lipse și miserii și atîtea păcate. Și acest copil încă a fost o părticică din această lume!

Se întorse apoi repede la patul mortuar. Fața micuței avea o expresie de linișce cerescă. Ochii i-se umplură de lacrimi. Curgeți lacrimi, curgeți, isvorul vostru e nesecat! Și depună o sărutare de adio pe fruntea mîrtelei.

Ai fost atât de plîpîndă! Te-am iubit atât de mult! Dormi în pace, mic ingerăș!

(După H. R.)

Ilana.

Pentru fondul deficienților și viduo-orfanal.

Tractul Aiud, 23 Nov. 1902.

Tractul protopopesc al Turdei, prin întemeierea fondului viduo-orfanal propriu, cu timp va înducei mult zilele de durere ale văduvelor și orfanilor de preoți. Nu ne este dat de o camdată a imita cu totul exemplul laudabil a confrăților de la Turda, dar cu atîta mai mult s'ar conveni a ne interesa de fondul archidieceșan, existent cu aceeași menire.

Starea deplorabilă, sîrtea amară, la care sînt espuse majoritatea familiilor rămase după mîrtea preoților, a dat și dă și azi mult de lucru superiorităților noastre bisericesci, cari cu durere și îngrijate de viitorul vitreg al văduvelor și orfanilor noștri, a și creat fondul acesta de mare necesitate.

Modul cum se alimentează el azi, taxele relative foarte bagatele, cu cari contribuim la augmentarea lui, nu ating nici pe departe cifra corespunzătoare, de unde s'ar pută ajuta familiile noastre espuse conform poziției.

Să ascrie adese împrejurarea această tristă indolenței și nepăsării noastre față de noi înșine, deși în multe cazuri invinuirea nu e la loc. Mulțimea sarcinilor, lipsele ce se țin lanț, spesele zilnice, îndeosebi acelor cu familii numeroase, ne împedcă adese cu totul de a ne mai asigura și pentru ziua de mâine.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Alesandru Papiu Ilarian.

(27 Sept. 1828—23 Oct. 1877.)

(Continuare.)

Tribunul poporului adunați pe Duminica Tomei la Blaș, fiind provăduți din partea comisarilor gubernialii cu adevăruri, în care se asigurau de aceștia contra tuturor, s'au depărtat și ei din Blaș pe la ale lor; deci și Papiu al nostru, care pe cum spune soru-sa Carolina, venerabila octogenară din Budiu, sosi acasă cu penă vânăta în pălărie și cu un stindard național, strigând cu mare în-sufletire: „Vivat nația românească!“

Dar Papiu nu mult a stat acasă după Duminica Tomei, ci merse la Sibiu, unde petrecu cea mai mare parte din anul 1848, și unde se consultă cu fostul său profesor în Blaș, Simion Bărnuțiu.¹⁾

În tot timpul de la Duminica Tomei Papiu conluera cu mult și neobosit zel pentru reușita adunării de la ³/₁₅ Maiu, care în urma stăruințelor și îndemnarilor sale și ale soților săi Ioan Butean, Avram Iancu, Simeon Bărnuțiu, și a altor propagatori, cu toate amenințările, intimidările și sforțările, s'a și ținut la timpul său, cu mare entuziasm, ca și care nici când până atunci încă nu s'a manifestat la Românii din Transilvania. Luat-au parte la această adunare națională românească întreg poporul și întreaga inteligența română, fiind reprezentate în ea toate clasele Românilor, pe cum clerul, nobilimea, negustorii și țărănimea română. Se poate zice cu drept cuvânt, că la acest mare și epocal congres național românesc a fost aproape întreaga inteligența de față română din Transilvania, abia fiind comună românească, care să nu fi trimis cel puțin doi membrii din sinul său la acea memorabilă adunare.

Papiu și la adunarea aceasta duce rol principal, învățând poporul și de astă dată, dimpreună cu soții săi înflăcărați, ca să fie cuminte, să nu să amăgescă, ci să pășescă pe calea cea adevărată, să-l asculte pe toți, dar să urmeze numai pe cei binevoitori; peste tot îl învăță, ca să se porțe cu acea cuvântă, moderațiune și maturitate, cu care s'a purtat la Duminica Tomei, ca ast fel purtarea lui în venitor în totă țara să facă onoare înaintea lumii și să însuflească respect deplin tuturor, chiar și străinilor.²⁾

Apoi prin înțelepciunea conducătorilor adunarea de la ³/₁₅ Maiu s'a ținut în bună ordine și liniște pe pratul Blașului, numit de atunci „Câmpul libertății.“ În acea adunare s'a proclamat și s'a decherat ore națiunea română, prin jurământ, de sine stătătoare și a protestat solemn contra Uniunii de națiune.³⁾

După acestea și alte memorabile decisiuni s'au ales două deputațiuni, ca să

mergă și să sustină cererea națiunii române, una către împăratul la Viena, ér alta către dieta țării din Cluș.⁴⁾

De asemenea s'a mai ales încă un comitet permanent, „care ședând în Sibiu să primescă răspunsurile ce le vor aduce deputații de la împăratul și de la dieta, și se vestescă stringerea adunării generale naționale spre i-le face cunoscute.“⁵⁾

În comitet se alese și tinărul și înflăcăratul Alesandru Papiu, care atunci încă nu era chiar de 20 de ani.⁶⁾

Deputațiunea aleasă pentru dieta țării, compusă din 100 inși sub conducerea Episcopului Ioan Leményi, a și prezentat dietei de la Cluș conclusele adunării naționale de la ³/₁₅ Maiu și protestul acelei adunări.

Dar fără nici un rezultat, căci dieta de la Cluș nu a luat în considerare protestele Românilor, și desprețuind deputațiunea română a votat în mod șomotos uniunea Transilvaniei cu Ungaria.

Mai mult unii, deputați ai dietei, ca Pálfi Berzenczei ș. a. pretinseră, ca membrii comitetului național român să fie prinși și spânzurați în furci.⁷⁾

Și până când acestea s'au petrecut în dieta Ardealului din Cluș, acesta a trimis prin țară comisiuni cercetătoare, ca să persecute și să prindă pe membrii comitetului național.

Atunci căutară să prindă și pe Alesandru Papiu. Insurgenții magiari din Turda l'au căutat în biserica din Budiu, în podul casei părinților săi, chiar și paturile încă le-au desfăcut, creșdnd că vor pute afla undeva, dar ei știu, să încunjure ori ce primejdie. Au prins înse pe tatăl său.⁸⁾

Tatăl lui Papiu, era chiar la câmp, să vadă holdele. Pe când s'a rentors acasă, George Rece și Simion Cătinăș, țărani din Săcaul-de-câmpie, veniră la el și îl avisară că vin Ungurii să-l prindă, deci să se ascundă. El înse n'a voit, dar nici n'a avut timp, căci îndată sosiră și insurgenții magiari, cari l'au prins, și l'au dus în prinsore la Turda, unde l'au ținut până în luna Octobrie, când din cauza unui morb contras chiar în prinsore. l'au eliberat. L'au prins înse și a două oră prin luna Martie 1849 în comuna Deag dimpreună cu fciorul preotului din Subpădure și a celui din Ernot.⁹⁾

Pe toți trei l'au spânzurat în Turda în luna Martie. Când l'au spânzurat pe tatăl lui Papiu, a zis: „Pe mine mă spânzurați, dar rămân alții în locul meu.“¹⁰⁾

(Va urma.)

Prof. Dr. Ioan Rațiu.

¹⁾ Ist. Rom. Doc. just. tom. II. pag. pag. 298

²⁾ Ibidem, tom. II. pag. 298.

³⁾ Ibidem, tom. II. pag. 300.

⁴⁾ Veđi „Gazeta de Transilvania“ din 1848 Nr. 45.

⁵⁾ Comunicat de soru-sa Carolina.

⁶⁾ Comunicat de soru-sa Carolina.

⁷⁾ Comunicat de soru-sa Carolina. În „Unirea“ Nr. 43 s'a tipărit din greșală, că tatăl lui Papiu fu spânzurat în 26 Sept. 1848.

CRUMIRUL

saú

călăuzul prin deșert

de K. May.

(Continuare.)

Consfătuirea devenia tot mai furtunosă; șeicul era pe partea noastră, ceilalți înse pe cea a crumirului. Deja voiau să enunțe hotărîrea, că acest din urmă putea pleca neconturbat cu prada sa, ér noi să fim reținuți, până când el se va afla în siguranță, când mă ridicai eu. Am făcut semn de tăcere și fără a zice vre un cuvânt, am luat pușca cu repetiție la mână, pe carea am adus-o cu mine anume pentru acest scop, am pus-o la ochi și țelul asupra unei lănci, care era implântată înaintea unui cort, la o depărtare mărișoră. Deja mai de multe ori am aplicat acest mijloc, pentru a intimida pe ómeni, cari nu erau inițiați în construcția unei pușci; cu carea puteam slobozi după olaltă dónăzei și cincii de focuri. Această pușcă a impus apacilor și comancilor, chinzilor și malaiezilor, cafrilor și hotentotilor, turcilor, curđilor și persilor. Pentru ce se nu-și facă și aci datorința?

Am dat dónăsprezece focuri, după tact, în intervaluri egale, și la fie care pușcătură ținteam cu câte-va linii mai la vale. După aceea am pus-o jos și am arătat spre lancee. Toți se ridicară și grăbiră s'o esamineze. Chiar și crumirul merse cu ei. Se ridică un strigăt de mirare, pe când eu mă folosii de ocaziune și mi-am reincărcat pușca. În lancee se vedeau dónăsprezece găuri, în depărtare egală una de alta. Acești beduini n'au mai vėđut așa ceva. Lancea fu scosă din pământ și perondată din mână și apoi chiar prin satul întreg.

Cu priviri sficiose asupra mea și-a pușcel mele, bătrânii își reluară locul.

„Emir, ce fel de flintă este acesta?“ mă întrebă șeicul. „E făcută de vre-un fermecător?“

„Tu șci, că despre un fermecător nu este ertat să povestesci,“ răspunsei eu cu încunjur. „Cu flinta acesta eu nimeresc rindunica și uliul, vlerul și pantera, tigrlul și leul. Ori ce animal sălbatic și ori ce om, care vrea să fie inimicul meu, este perdut, când o ridic. Am pușcat acum cu ea de două-spre-zece ori să mai pușc încă de zece, cincii-spre-zece, două-zece de ori?“

„Domnule, flinta acesta esta mai scumpă de cât toate pușcile cari le-am vėđut. E permis să o atingem?“

„Nu. Nimeni nu șcie cum să o prindă, de cât eu șingur. Ce sînt toate flintele, lăncile și cuțitele noastre față de această pușcă fermecată? Urcați-vė călare și mă atăcați; eu staú linișcit. Înii ridic pușca și vė pușc pe toți de pe cal, fără ca voi să-mi puteți barămi șgăria pielea. Și vedeți aceste flinte mici din brăul meu? Băgați de samă! Eu voiú pușca, fără de a încărca în ruda de al

¹⁾ Comunicat de soru-sa Carolina, vėduva preotului Vasile Pop din Budiu. —

²⁾ Veđi Papiu, Ist. Rom. tom. II. pag. 206—7.

³⁾ Veđi Protocolul Ședinței I. și II. din ³/₁₅ Maiu 1848. Papiu: Ist. Rom. Doc. just. tom. II. pag. 292 și urm.

cortul cea de colo — una, două, trei, patru, cinci, șase. Uitați-vă și numărați găurile; Acest emir din Anglia încă are pistole de acestea. Vedeti-le în brânul său? Chiar și dacă am fi numai noi doi, nu ne-am teme de voi; Inse afară, la marginea satului mai sta încă șase-zeci de bărbați, cari au arme bune. Priviți aci printre corturi! Vedeti capetele călăreților noștri? Și cu toate acestea voiți să apărați pe tâlharul acesta? Cu toate acestea el să țină pentru sine lapa și fata, cari aparțin șeicului Sebira-ilor? Dumnezeu e prea îndurat; de v'ar îndrepta gândurile, ca glonțele noastre să nu se trimită acolo, de unde nu mai este reîntorcere. Noi am venit aci ca pretinzi voștri; să vă fim inimizii din cauza unui tâlhar? Eu nu vreau, ca în această vale să se ridice vaețe de durere și ca muntele Șefara să resune de țipetele de morțe ale Meșeer-ilor. Urechile voștre aud cuvintele mele; deschideți-ve și inimile pentru vorbirea mea, cu care v'am făcut atenți!"

Cu aceste m'am așezat. Am făcut impresiune adincă asupra lor, carea se mai întări, când bărbații, cari mai înainte s'au luat după Achmed, se reîntorseră cu scirea, că la marginea se află o cetă mare de călăreți. Acum sfătuiră reîncepu din nou, durere inse, ea nu avu rezultatul, pe care l'am așteptat. S'au hotărât adecă a trimite la Hageb-el-Aiun, Hamra-Kamada, Karaat-el-Aataș și Sihdi-bu-Ghamen, pentru a chema încoco pe bătrânii celorlalte triburi de Meșeer. Aceia să decidă în această cauză gravă, ér până atunci să rămână toate în starea prezentă. Ceva inse totuși am câștigat: crumirul nu avea permisiune să părăsească satul; Ali-en-Nurabi și Achmed-es-Sallah puteau cerceta pe Mochallah ér cei șase-zeci de Sebira căpătară permisiunea de a veni în sat, trebuiau inse să trăiescă din proviziunea lor proprie. Iapa a ramas încă proprietatea crumirului; de asemenea acesta fu însărcinat și cu grija lui Mochallah, căreia nu-i era permis să-și părăsească cortul. Eu am ramas ca óspe al șeicului, pe când englezul preferi a dormi afară cu Sebira-ii. Cămila a trecut éráși în proprietatea lui Ali-en-Nurabi.

Adunarea a ținut timp foarte îndelungat. Când Sebira-ii au intrat în sat, sórele se apropia deja de orisonul vestic, și eu vedând aducând grameți de iarbă uscată, pentru ca la întunecare să se aprindă focuri numeroase. Înaintea cortului său stătea șeicul — Mohammed-er-Ranau îi era numele — încunjurat de mulți bărbați tineri; în mână ținea mai multe fire de iarbă, din cari tinerii trageau câte unul. Mă apropiai de el.

„Pentru ce trageți sorți?” mă informai eu.

„Pentru un lucru blăstemat, domnule. Ah, de ne-ar putea ajuta pușca ta cea fermecată!”

„Povestese-mi, contra cui să vă ajute?”

„Asta nu ți-o pot spune, de cât numai foarte încet.” El se apropia de urechia mea. Își puse mâna la gură și șopti: „Contra lui Areth (leului)!”

Beduinii are o superstițiune particulară: el adacă exprimă cuvintul Areth (leu) numai foarte încet; el crede, că dacă-l exprimă cu voce tare, leul îl aude și în noaptea următoare vine la el. Diferitele numiri ale leului, în unele ținuturi să exprime și cu voce tare.

„El Areth este aci?” întrebai eu. „Unde locuiesce?”

„Allah illa Allah, la Allah il Allah! Vorbesc încet, emir, căci altcum el vine încoco și ne înghite!” strigă el înspăimântat. „Dumnezeu ne-a bătut rău. Am fost cu turmele la pășunat pe muntele Tinaș, când veni Domnul cu capul gros (leul) și ne mânca vitele; ne-am refugiat pe muntele Semata; el ne urmări și mănca chiar și pe fiii noștri; de acolo am fugit la muntele Rôcada; el veni cu noi și sugrumă și mai cu turbare ca mai înainte.”

„Pentru ce nu l'ați omorât?”

„O sută două-zeci de inși am ieșit contra lui; l'am rănit; patru războinicii de ai noștri inse au fost sfâșiați de el; ceilalți au fugit încoco, către muntele Șefara. Credeam că nu-i va plăcea aci, de ore ce aci este apă puțină, ér regele tunetului (leul) bea tare bucurios. El inse totuși se ține de noi. Acum și-a luat o femeie, carea i-a dăruit copil; de aceea el are lipsă de carne foarte multă și vine în totă noaptea să și-o ducă. Allah și-a întors fața de către noi; ne vom ruina, dacă ne tragem mai în adîncul deșertului. Și dacă o facem această, atunci vitele noastre trebuie să rabde sete.”

Credeam plângerii sale din cuvînt în cuvînt. Arabul nici odată nu va cuteza să se pună sigur în fața leului, cum face vânătorul de la nord, cu pușca sigură în mână. Numai după ce regele animalelor i-a sfâșiat o parte însemnantă a turmei sale, el își chiamă soții la vânătoare. Atunci se adună cât se poate de mulți beduini la olaltă, pentru a vizita pe leu în locuința sa. Acolo el produce o larmă infernală; aruncă cu petri; încunjură animalul. Dacă în sfîrșit acesta se arată, el călărese și alérgă încâlciți printre olaltă. Pușcă pe nimerite; aruncă cu lăncile. Din fericire leul perde sânge mult în urma număróselor rane mici, inse nici odată nu cade dintr'un singur glonț și tot de una morțea lui e plătită cu viața mai multor ómeni. În sfîrșit el se mută cu turmele dintr'un loc într'altul; leul merge cu el, și frica începe din nou.

„Rămâneți aci și-l omoriți,” zisei eu linișcit.

„Am încercat, effendi; inse el nu móre. Aci e încă și mai rău ca mai înainte. Pe lângă leu am căpătat încă un inimiz cu mult mai blăstemat.”

„Care?”

„Sci tu, care animal e încă și mai mai înfricoșat de cât domnul cu cîma lungă?”

„Pantera cea neagră. Ea este animalul cel mai înspăimântător.”

„Ai dreptate. Pantera neagră, pe carea noi o numim Abu 'l Afrid (tatăl celui mai mare drac), este mai înfiorătoare de cât regele animalelor. Acesta ia numai atîta carne, câtă îi trebuie, și dacă a făcut o săritură greșită, se duce pe aci încolo; pantera inse omórá, cât îi trebuie; ea este orbită de setea sîngelui și dacă odată a gustat carnea unui om, atunci nu-i mai trebuie alt nutremînt.”

„Și pe acest Abu 'l Afrid îl aveți voi aci?”

„Da. Pe el și pe „domnul cutremurului de pămînt.”

„Ambii la olaltă? Asta-i lucru rar!”

„O, emir, ei nu locuiesc împreună la un loc. „Regele tunetului” își are palatul

afară între stîncile de pe șes; pantera inse vine de departe, de pe muntele Berber la vale. Ea a omorît mai întai patru oi, apoi o vacă, după aceea un cal. Când aceste nu i-au mai priit, și-a luat pe un om, și acum nu mai voiesce să bea de cât sânge de om. Nimeni nu mai ctează să păzescă turmele. Am mers la vestitul Marabut (sfînt mohamedan) din Semala de Feraș și l'am rugat pentru sfat. El mi-a spus, să tragem sorți, cine să stea de pază, în totă sara câte șapte inși, doi inși la oi, doi la vaci, cămile, ér trei la cai. Pentru fie care ne-a dat câte un amulet, și cu toate acestea Abu 'l Afrid éráși a mîncat pe un om, „domnul cu capul gros” a dus cu sine o cămilă.”

„Voi țineți cămilele la olaltă cu oile?”

„Da, așa este obiceiul la noi.”

„Și acum trageți la sorți, cine să păzescă la noapte?”

„Da. Sórtea primă a cădut pe fiul meu.”

„Care-i acela?”

„Nu-i aci; eu am tras în locul său. Este dus la Kas-bu-Falha și se va reîntorci în curînd.”

„Și eu voi păzi.”

„Este adevărat, emir?”

„Da, eu și englesul.”

„Cu pușca ta cea fermecată?”

„Mai am încă o altă pușcă, cu careaucid pe Sihdi-es-salssali (domnul cutremurului de pămînt = leul) și pe Abul 'l Afrid. În curînd se va întuneca. Condu-ne la locul, unde odihnesc turmele noaptea.”

„Permite, să isprăvesc mai întai cu sorțitul!” Am mers îndată să cercetez pe englez. Acesta ședea lângă Achmed-es-Sallah și rupea cu el o limbă arabă teribilă.

„Hoil, sir, avem o aventură!” îi strigai eu.

„Well! Îmi pare bine! Ce fel de aventură?”

„Avem să pușcăm pe domnul cutremurului de pămînt.”

„Pe cine?” întrebă el mirat.

„Și pe tatăl celui mai mare drac, cu respect zis.”

„Du-te însuși la dracul, cu glumă dtale, sir!”

„Nu-i glumă, sir. „Domnul cutremurului de pămînt” se numesce aci leul, ér „tatăl dracului celui mai mare” este o panteră neagră.”

„Un leu! O panteră neagră! Heavens! Vorbesci serios, ori glumesci?”

„Fórté serios!”

„Vor fi pușcate, bestiile sir! Halloo! huzza! Inse când și unde?”

De bucnrie el sări în sus și făcu nisce caricaturii și gesticularii cu picioarele și mâinile sale lungi, în cât beduinii priviau la dînsul cu mirare și frică.

„Când? La noapte. Șeicul Mohammed-er-Ranau ne va conduce îndată la locul unde zac turmele.”

(Va urma.)

Posta „Unirii“:

Am primit și achităm abonamentul de la: *M. N. Orade* pe 1902. *Mintial-rom* pe 1902 sem. 1. *Valea-groșilor* pe 1902. *Leta-mare* pe 2902 pãtrariul din urmã. Fõia de aici vã merge regulat. Binevoiți a cerca la posta de acolo, ori la oficiul notarial, carele de comun scõte și posta altora din sat. *Csandios* pe 1902 pãtrariul din urmã. *Imbuz* pe 1902 pãtrariul din urmã. *Uzãi-Szent-Peter* pe 1902. *H-Gherla* pe 1902 pãtrariul al 3-lea. Binevoiți a ne trimite și pe pãtrariul al 4-lea. *Cichindeal* pe 1902 sem. 2. *Gherța-mare* pe 1902 pãtrariul al 4-lea. *Simbotelec* pe 1902. *Petrogeni* pe 1899 și 1900. *Monor* pe 1902. *Bãrdõș* pe 1902. *Casina. Beiuș* pe 1902 pãtrariul al 4-lea. *Filea-de-sus* pe 1901 și 1902. *Casina Cluș* pe 1902 pãtrariul al 4-lea. Binevoiți a ne trimite și restanța abonamentului de pãnã aci. *Reun. lect. Nãsdãu* pe 1902 pãtrariul al 2-lea. Binevoiți a ne trimite și restanța da pe pãtrariul al 3-lea. *Gãrbova-de-jos* pe 1902. *Bogata-rom* pe 1902 pãtrariul al 4-lea. *M-Bpesta* pe 1902 pãtrariul al 4-lea. *Ricã* restul de 1-54 pe 1902. *Șeulã-rom* pe 1899, 1900 și 1901 pãnã la 30 April. Drept quitã pentru rațiunã servesece recepissa postalã. *Alex. Anderco, Borșa*, pe timpul din 1 Sept. 1902 pãnã în 1 Sept. 1903. *Vezend* pe 1897 și 1898. Vã rugãm a ne trimite în curãnd și restanța de pãnã aci. *Iva-mare*, pe 1902. *Unimãt*, pe 1901 sem. 1. *Asinip*, pe 1899 sem. 2. și 1900 sem. 1. *Cecãlaca*, pe 1902. *Cerghizel*, sinteti în restanța pe 1899 sem. 2, și pe anii 1900, 1901 și 1902 întregi. Ar fi chiar bine sã se achite restanța acãsta, cãci avem mare lipsã. Binevoiți a ne trimite libelul și plenipotința, ca sã putem scõte interesele, dimpreunã cu banii, ce ni-i puneți în prospect. *Icloda*, pe 1902. *Aiton*, pe 1902. *Miraslãu*, pe 1902.

Editor și redactor rãspunãtor:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Comunicarea trenurilor

prin gara Kãkãllõszõg (Blãș)

(valabil din 1 Octobree 1902).

cãtrã	gara		de la
	Teuș — Tõvis		
226	persõne	persõne	102
1258	mixt	mixt	229
785	accelerat	accelerat	904
1047	accelerat	accelerat	540
	Copșa — Kis-Kapus		
107	persõne	persõne	221
282	mixt	mixt	1258
905	accelerat	accelerat	734
541	accelerat	accelerat	1046
	Sõvãrad		
310			848
248	mixt	mixt	650

498 v. szám
1902.

(47) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírõsági végrehajtõ az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1901. évi 5987. v. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Duleu Manoilã és társai ellen 390 kor. — fil. s jár. erejéig 1901. évi Augusztus hó 26-án foganatosított biztosítás végrehajtás utján lefoglalt és 1158 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: Duleu Mánõilánál: sertések, méhek; Ignát Petruál: borjúk, malacok, buza, õkrõk; Duleu Onnãl: õkrõk, tulok, lo nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszúaszoi kir. jbirõság 1901-ik évi V. 191/4. számú végzése folytán 390 kor. — fil. tõkekõvetelés, ennek 1900 évi Julius hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 83 kor. 05 fillérben birõilag már megállapított költségek erejéig M.-Bényén. végrehajtást szenvedõk lakásán leendõ eszkõzülésére 1902. évi Deczember hó 8-ik napjának délelõtti 11 órája határidõül kitûzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérõnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendõ ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszúaszon 1902. évi November hó 24-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirõsági végrehajtõ.

489 v. szám
1902.

(48) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírõsági végrehajtõ az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1900 évi 6992 számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Korbean Vasile és társai ellen 216 kor. — fil. s jár. erejéig 1900 évi Oktober hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1066 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: Korbean Vasilienél: szõna, szekér; Laur Augustinnál; lóvak, kukoricza; Dokolin Filipnél: kukoricza, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hosszúaszoi kir. járásbirõság 1902. évi V. 259/2. számú végzése folytán 216 kor. — fil. tõkekõvetelés, ennek 1899 évi Augusztus hó 8-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 117 kor. 35 fillérben birõilag már megállapított költségek erejéig Kis-Iklõdon leendõ eszkõzülésére 1902. évi Decz. hó 12-ik napjának d. e. 10 órakor; Mikeszãszãn leendõ eszkõzülésére 1902. évi Deczember hó 12-ik napjának délutãni 3 órája határidõül kitûzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérõnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendõ ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hosszúaszon 1902. évi November hó 24-ik napján.

Kónya János,
kir. jbirõsági végrehajtõ.

748 v. szám
1902.

(49) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírõsági végrehajtõ az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1889. évi V. 8720. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria hitelintézet javára Adãmosi Sãndor Lajos és Muth Sãndor ellen 148 kor. — fil. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 946 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok Sãndor Lajosnãl; lóvak és szarvas marhák Muth Sãndornãl nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a dicsõ-szent-mãrtõni kir. jbirõság 1902. évi V. 565/4. számú végzése folytán 148 kor. — fil. tõkekõvetelés, ennek 1898. évi Szeptember hó 1 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 75 kor. — fillérben birõilag már megállapított költségek erejéig Adãmoson 1902. évi Decz. hó 19-én d. e. 10 órakor és Kerelõn alperesek lakásán leendõ eszkõzülésére 1902-ik évi Deczember hó 20-ik napjának délelõtti 10 órája határidõül kitûzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérõnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendõ ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Dicsõ-szent-mãrtõn, 1902. évi Novemeer hó 24-ik napján.

Boilla Zakariás,
kir. jbirõsági végrehajtõ.

1615 v. szám
1902

(49) 1—1

Árverési hirdmény.

Alulirt bírõsági végrehajtõ az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Gyulafehérvári kir. törvényszék 1899-ik évi 2136. V. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Modi János és társai ellen 270 kor. — fil. s jár. erejéig 1900 évi Julius hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1020 kor. — fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: tehén, tinó, csikó, kocsai, bornyu nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. jbirõság 1900-ik évi 319/2 V. számú végzése folytán 270 kor. — fil. tõkekõvetelés ennek járnaléka erejéig Szinden alperes lakásán leendõ eszkõzülésére 1902-ik évi Deczember hó 22-ik napjának délelõtti 11 órája határidõül kitûzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérõnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendõ mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi KX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tordán 1902-ik évi November hó 19-ik napján.

Germán János,
kir. jbirõsági végrehajtõ.